

Comentariul operei Amurgul gandurilor scrisa de Emil Cioran - a cincea parte

Extazele Terezei de Avila, coroborate cu tentativele sterile ale tributului hidalgo, par sa defineasca o practica originala a amaraciunii ca deviza, ca proiect existentialist si stilistic. Din frecventarea textelor unor iluminati, lipsiti de orice obiectiv pragmatic, s-a nascut laitmotivul cioranian al utilitatii intelese ca hidosenie. Ceea ce pune in valoare o fiinta nu apartine acestei lumi si se poate exprima numai metafizic: "Apropierea de extaz e singurul criteriu pentru o ierarhie a valorilor".

Orice om poate fi innobilat in masura in care este capabil sa pandeasca revelatia sau s-o provoace, printr-o viata, evident, nonconformista. De aceea, speciile privilegiate, susceptibile de gratia divina, sunt "betivii, sfintii, indragostiti si poetii". Cei enumerati au in comun o categorie "turbure" a existentei, putin inteleasa de semenii lor si care, pe de o parte, le unicizeaza viata, iar, pe de alta, le-o complica in sensul indepartarii de rigorile societatii: "Ce e turbure in viata nu poate fi exprimat decat in blestem sau imn".

Si, intr-adevar, la Cioran, tonalitatea este, de regula ori coroziva ori imnica il surprindem pe mizantropul fara leac concepand randuri de un intens lirism, in care fragilul om isi recastiga aura lui tragica "Prin orice lacrima ne priveste Dumnezeu" caci "sufletul omului este un mormant in flacari" cand "materia s-a imbibat de durere". Putem descifra, in cele din urma faptul ca un sens al zbaterei fiintei se contureaza totusi, si acesta este iubirea identificata drept un alt domeniu al "intensitatii" traiirii, dragostea apare ca fiind sotenologica mantuitoare, desi nici ea nu poate solutiona satisfacator balanta dilemarica intre "a fi" si "a nu fi". Oricum, se afirma transant ca "tot ce nu-i fericire e un minus de iubire".

Pe de alta parte, Cioran elogiata ideea erotica dar, ca si Eminescu altadata ramane un misogin convins. Intre abstract si concret este preferat intotdeauna abstractul: "Femeia poate fi un infinit nul; in fata iubirii insa infinitul roseste". Sau, cum spune mai direct in alt loc: "Daca n-ar fi atenuat chinurile amoroase prin dispretul teoretic pentru femeie, toti amantii s-ar fi sinucis pana acum. Stiind insa ce este ea, au introdus prin luciditate un element de mediocritate in insuportabilul acelor vapai".

Este adevarat ca Etosul, cu emotiile lui cvasi-religioase, nu a edificat biserici, insa a ridicat un numar impresionant de morminte si a domnit prin incandescenta lacrimilor varsate dintotdeauna. Cum intreg volumul "Amurgul gandurilor" este profund elegiac, autorul il racordeaza la un retorism puternic, caruia i se potrivesc cel mai bine, cum am vazut, tonurile imnice si anatemele. Echilibrul intre Radicalismele aforismelor este mentinut de atotputernicul aparadox cioranian.

In ultima instanta tot imaginea mizantropiei etanse, a universului pe dos, se impune - paradoxurile in lant, stralucirea stilistica a cartii arata ca exuberanta scriiturii este corectata de o luciditate amara "Paradoxul nu-i o solutie; caci nu rezolva nimic. Poate fi folosit doar ca impodobire a ireparabilului.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

A voi sa indrepti ceva cu el este cel mai mare paradox."